GAZETA LWOWSKA.

We Srodę — Nro. 11. — 26. Stycznia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

Duchowieństwo, urzędnicy różnych Urzędów i Władz w Stanisławowie, Oficerowie pułku tamże stoiącego, nauczyciele Szkół tamecznych, i wielu innych mieszkańców, za nadeyściem nowego roku 1825, ułożyli zrzec się zwyczaynych sobie powinszowań w nowym roku, a zato postanowili poświęcić mały dar instytutowi Sióstr miłosierdzia w Maryiampolu. Ilość tym sposobem zebrana w kwocie 415 ZR. w W. W. została na ten dobroczynny cel użytą. Rząd poczytuie sobie za przyiemność czyn ten dla powszechnego dobra do publiczney podać wiadomości.

— Z Wiednia d. 17. Stycznia. —

Nadzwyczayny Poseł i pełnomo[illegible] W. Xięcia H[illegible] z[illegible]tełmiony pr[illegible] tuteyszym Cesarskim Dworze, Xiążę Sayn - Wittgenstein, miał zaszczyt złożyć Cesarzowi Jego Mości swoie listy wierzytelne na szczególnem posłuchaniu.

Następuiące iest Zdanie sprawy Gubernatora uprzywileiowanego Austryiackiego banku narodowego Józefa Hrabi Dietrichsteina i t. d. przełożone Wydziałowi bankowemu na zgromadzeniu w d. 10. Stycznia r. b.:

»Stosunki interesów i dochody uprzywileiowanego Austryiackiego narodowego banku równie w dopiero upłynionym roku, iak i w latach zeszłych okazuią pomyślność.«

»Jeśli bezstronnie spoyrzemy na ten coraz bardziey rozwiiaiący się, powszechnie użyteczny instytut; gdy weźmiemy pod uwagę corok onegoż wzmagaiącą się siłę i ustalanie się, gdy nakoniec uważemy dobroczynną działalność, iaką Austryiacki bank narodowy od siedmiu lat istnieiący miał na urządzenie publicznego gospodarstwa, na handel ogólny i wewnętrzny obieg pieniędzy; — zatem z zupełnem przekonaniem rzec możemy, iż ten instytut ciągle był zaięty dążeniem, aby odpowiadać mądrym zamiarom swego dostoynego Założyciela, i że takowy istotnie przez swe czynne współdziałanie we wszystkich większych przedsięwzięciach ustalenia kredytu Państwa, swoiem poiednawczem pośrednictwem, by prawdziwe korzyści Narodu z korzyściami Rządu pogodzić, powszechnie był użytecznym.«

»Atoli nie powinniśmy taić przed sobą, iż ten powszechnie użyteczny instytut, zaledwie nabył istnienia, iuż był przez naszych współobywateli silnie wspierany; oni to przystąpiwszy szybko i w pełnem zaufaniu do tego narodowego instytutu dowiedli powszechnie, iak potrzebne i stosowne było zaprowadzenie tego instytutu we wszystkich częściach Monarchii.«

»Ztąd Mości Panowie ieśli przekładam, abyśmy imieniem towarzystwa akcyynego złożyli N. Panu dzięki za tyle dowodów łaski, ich to sposobowi myślenia, szczególniey ciągłe powodzenie tego instytutu przypisać musiemy.«

»Pomyślne skutki, iakie się w roku 1824 w [illegible] stosunku okazały, zdaią się mi być tem więcey pocieszaiące, iż bez rozszerzenia spraw bankowych, bez ięcia się nadzwyczaynych środków, nakoniec bez pomnożenia pierwotnego funduszu tego instytutu, iedynie przez porządne popieranie iuż w latach przeszłych istnieiących przedsięwzięć, przez oględne użycie i podział sił, które dotąd miał instytut, zostały osiągnione.«

»Ztąd Mości Panowie okaże WPanom pokrótce ważnieysze zdarzenia i układy z r. 1824, a potem przeydę do dochodów z wspomnionego roku wraz z ich użyciem; ciesząc się przy tem, iż nie mam potrzeby zgromadzonemu Wydziałowi przekładać zmiany lub przekształcenia fundamentalnych przepisów tego instytutu.«

»Wiadomo WPanom, iż w przeszłorocznem Wydziale bankowym rozbierano pytanie, czyli pożyczka na akcyie w Lutym 1823 z powodu ówczasowych stosunków maiąca być do skutku przywiedzioną, a z ostatnim Grudnia 1823 znowu zaniechana, ma być iako środek uskuteczniona, lub nie.«

»Zamiary szanownego Zgromadzenia były w tey mierze podzielone, a przy głosowaniu okazało się, iż tylko ieden głos więcey był za tem, aby rzecz ta trwała.«

»N. Pan, którego uchwała ta przeszłorocznego Wydziału bankowego, według statutów do naywyższego zatwierdzienia była przełożoną, po-

)(

stanowieniem Swoiém z d. 21. Marca 1824 raczył oznaymić, iż w stosunku wiekszości głosów nie znayduie dostatacznego zaspokoienia, i w tym względzie pozostać ma rzecz na teraz, iak przepisy statutów zalecaią. Atoli Dyrekcyia banku życzy sobie, iżby wtedy, gdy uważać będzie zyski, i dla dobra instytutu bankowego pomyślność, by rzecz tę korzystną na czas znowu mogła zaprowadzić, i zaraz przystąpić do uiszczenia zaliczeń na akcyie podług przepisów istnieiących w prawidłach banku dla papierów publicznych, iako do przemiiaiącego środka.«

»Jeżli WPanowie chcecie dzielić życzenie Dyrekcyi bankowey, tedy będzie moim obowiązkiem prosić N. Pana, aby dozwolił tymczasowego wprowadzenia zaliczeń na akcyie, podług wymiaru Dyrekcyi i wykazanych odmian.»

»Z dawnieyszego zdania sprawy przypomniecie sobie WPanowie, iż naynowsza pożyczka Stanu z roku 1823 w summie trzydziestu millionów ZR. przeznaczoną była bankowi narodowemu na wykupno pieniędzy papierowych, i że takową na ten czas w ciągu lat czterech, w ratach miesięcznych ma pobierać.«

»Gdy pożyczka ta z d. 16. Sierpnia 1824 zupełnie wpłynęła, bank narodowy zaciągnął także do swoich rachunków w ciągu roku 1823 i 1824 zapewnione onemuż w tych dwóch latach stosowne do ugody piętnaście milionów ZR. tey pożyczki, aby temi wykupował pieniądze papierowe.«

»Według ugody zawartey niedawno z Zarządem Państwa, summy na wykupno, przeznaczone z owey pożyczki dla banku narodowego na rok 1825, przeniesione zostały w sposobie dogodnym dla instytutu na rok 1826.«

»Przy zawieraniu tey ugody miałaDyrekcyia tę uwagę, iż według wszelkiego do prawdy podobieństwa w mnieyszym ieszcze stosunku okaże się w ciągu r. 1825 umiarkowańszy tok wykupna pieniędzy papierowych; iż na opędzenie tego w zaczętym dopiero roku potrzebnych funduszów, podług okoliczności, ze swych sił użycie; bo uważała razem, iż przezto pożądany nadarzał się środek, by dochodom tego instytutu znaczną nadać rozciągłość.«

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugaliia i Brazyliia.

Gwiazda z d. 5. b. m. donosi z Bahii z d. 27. Październiku: »Gubernator woienny prowincyi Bahii, Pułkownik Filisberto Gomez Caldeira, napadnięty w d. 25. t. m. o godzinie 6 rano w mieszkaniu swoiém przez oddział Periquitosów, dowodzony przez dwóch Oficerów, został zabity. Batalion ten złożony z mulatów i czarnych, znany iest z niekarności i złego ducha. Pułkownik Filisberto był stryiem (niedawno na Jenerała Porucz. wyniesionego) Marszałka polnego Branta, a teraz Posła Brazyliyskiego w Londynie. Wypadek ten pogrążył miasto w smutku i zdaie się być skutkiem osobistey zemsty dowódcy batalionu Periquitosow, Jose Antonio de Silva Castro, ponieważ tenże, rozkaz odebrany z Rio Janeiro, aby dowództwo złożył i udał się do Stolicy, uważał iako rezultat doniesień o nim przez Gubernatora. Zaraz po dopełnionėm zabóystwie, batalion ten, z którym się zaboycy połączyli, złożył swoiego Naczelnika, odwołanego Dowódzcę, Jose Antonio da Silva Castro, postawił na swoiem czele, i pod sprawą tego wyruszył ku zamkowi, San Pedro, gdzie stały kompaniie artyleryi. Obadwa te korpusy uwiadomiły potém Prezydenta Rządu Cywilnego, że nie maią zamiaru zaburzać publiczną spokoyność; tymczasem iuż inne bataliony załogi wyruszyły ku zamkowi, aby się bronią pomścić śmierci swego Gubernatora. Wszystko woysko miało ładunki i na wszystkie przystępy do zamku zatoczono działa, i niebawem przyyść miało do potyczki. Prezydent zwołał spiesznie Dowodców korpusów i znakomitsze Władze cywilne. Przez cały dzień trwały układy, i nakoniec uchwalono nieiako zawieszenie broni, w skutek którego woyska do swoich koszar powróciły a układy dnia następuiącego znowu miały się ciągnąć. Atoli wszystkie korpusy stały przez całą noc pod bronią, a Periquitosowie zaięli o godzinie 11. w nocy swoie poczty przed zamkiem artyleryi. Jeszcze i d. 26. trwały układy; postanowiono, że sprawcy zabóystwa w żadnym sposobie nie poniosą przykrości; że woysko zebrać się ma na placu Piedade w d. 27. o godzinie 8méy rano, i żołnierze na znak zgody nawzaiem się uściskaią. Atoli Naczelnicy i żołnierze innych batalionów okazali za nadto mocny wstręt względem tego poiednania się z Periquitosami, aby można się spodziewać, nakłonić ich do tak haniebnego pobratymstwa. Po kilka kroć chcieli uderzyć na buntowników, albowiem podobna do prawdy, iż przez większość sił i karność mogli nad niemi otrzymać zwycięstwo; iednakże Prezydent zakazał im wszelkiego nieprzyiaznego kroku, uczynił ich za każde nieszczęście odpowiedzialnymi i zalecił oczekiwać rozkazów Cesarza. Gubernatorem został w dniu tym obrany stary Brygardyier nazwiskiem Luiz Antonio da Fonseca-Mechado, człowiek bez powagi i w każdym względzie małoznaczący. Na tę wiadomość przepędziły woyska noc pod bramą. Ze świtem dnia postrzeżono, że dwa bataliony opuściły mia-

sto i zaięły stare szańce Brazyliyczyków przy oblężeniu portugalskiego Gubernatora (Madeira). Tak więc nastąpił zupełny nieład, i woyna domowa. Całe miasto w pogrążeniu; kantory i sklepy zamknięto, a po ulicach przeciąga wyuzdane, chciwe rabunku i mordów żołnierstwo. Część mieszkańców uszła do zatoki na okręty handlowe, lub wewnątrz prowincyi. Żywność drożeie i wszystko zapowiada gorsze ieszcze wypadki od tych, iakich miasto przed czterema lat doznało. BatalionPeriquitosów osławiony iest ze swego republikanckiego i anarchicznego sposobu myślenia. Tryumf, ktory w tey chwili odnosi, złą iest przepowiednią dla Rządu cesarskiego, i obawiaią się, aby cała prowincyia nie oświadczyła się teraz przeciwko temu.«

Hiszpaniia.

Gazeta Madrycka w skutek konwencyi zawartey względem dłuższego pobytu woyska francuzkiego w Hiszpanii, ogłasza dodatkowy artykuł do wspomnioney konwencyi, podług którego oprócz woyska 22000 ludzi i brygady woyska szwaycarskiego, ieszcze inne woyska francuzkie są przeznaczone na czasowe załogi w Korunnie, Santonie, Saragossie, Kordonie i Hostalrich iako też iedna brygada i kilka szwadronów i kilka korpusów artyleryi, które w ustępach zaymuie położenie między Witoryią a Jrunnm. Tak znaczny nadrost woyska francuzkiego w Hiszpanii wyniesie 30 do 50000 ludzi. Francyia niebędzie upominała się o żadne inne wynagrodzenia tylko iakie żądać może za 22000 ludzi.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Sąd wyższy przysięgłych stolicy Dublina roztrzygnął, ią żadne sądowe postępowanie niemoże nastąpić przeciwko P. O'Conellowi, który fałszywie był przez Jeneralnego Adwokata o mowy buntownicze oskarzony. Prezydent Moore rozebrał rzecz tę przed Sądem, złożonym podług ustaw z samych Katolików. Zwrocił ón szczególniey ich uwagę na to, iż nie potrzeba dowodzić, że oskarzony miał dosłownie taką Mowę, przez Jeneralnego Adwokata zaskarzoną, ipotrzeba tylko uznania, że wina iego iest w frazesach, duchu, tonie i dążności istotnie buntowniczych.

Sąd przysięgłych po dwugodzinnem naradzeniu się ogłosił oskarzonego niewinnym.

Związek katolicki w Dublinie odprawił w d. 30. Grudnia publiczne posiedzenie, w którem P. O'Connell pokilkakroć głos zabrał. Starał on się naypierwey ostrzedz Katolików, by unikali niektórych burzycieli, ktorzyby ich chcieli nakłonić do powstania, by ich mogli wystawić iako nieprzyiaciół Rządu i publiczney spokoyności. Poczém mowca zdał sprawę imieniem Wydziału, który otrzymał zlecenie rozpoznać zażalenie, w celu upoważnienia Związku do zapozwania wydawcy Kuryiera iako kłamcę i potwarcę. Wydział iest tego zdania, iż do tego sądowego zapozwu iest powód.

P. Canning z napadu podagry zupełnie wyzdrowiał i w d. 2. Stycznia wyiechał do Bath, gdzie bawi także Minister Hrabia Liverpool.

Francyia.

Po odczytaniu proiektu względem wynagrodzenia wychodzców w przeszłym Nrze. umieszczonego, przełożył Minister Skarbu na tymże samym posiedzienu z dnia 23. Grudnia drugi, kassy umorzenia tyczący się, a z pierwszym tak ściśle połączony, iż dopiero przez iego wykonanie, bez podwyższenia podatków, wynagrodzenie do skutku przywiedzionem bydź może. Oto treść iego: Wieczyste prowizye, które kassa umorzenia od założenia swego do d. 22. Czerwca 1815 r. zakupiła, nie maią bydź umarzane przed 22. Czerwca 1830; te które nabyte będą od 22. Czerw. 1825 do 22. Czerwca 1850 r., maią bydź z wielkiey księgi wymazane i wraz z procentami (*coupons*) umorzone; od 22. Marca 1825 r. summy przeznaczone do umorzenia nie maią bydź użyte do zakupowania papierów, nad *pari* stoiących. Od dnia ogłoszenia obecnego prawa aż do 22. Czerwca 1825 r., właściciele pięcioprocentowych obligacyy wieczystey prowizyy, mogą ie za trzyprocentowe w kursie na 75 wymieniać, albo (co do 22. Września 1825 r. stać się może) na 4 1/2 procentowe *al Pari.* Z tą operacyą połączone iest zapewnienie kapitału na lat 10 (od 22. Września 1835 r.). Zamienione tym sposobem obligacyie pobierać będą 5 procentu do 22. Grud. 1825 r. Summy zyskane ze zmnieyszenia długu kraiowego od r. 1816 począwszy, obrócone będą na zniżenie znaczney liczby dodatkowych centymów od podatku od domów, osób, mebli, drzwi i okiem.

Na posiedzeniu Izby Parów w d. 4. Stycznia przełożono téyże 4 proiekta dó ustaw, pierwszy wniesiony przez Ministra Skarbu ściąga się do wydatków na zarząd solą skarbową i kopalnią soli kamienney w Vic odkrytey, z korzyścią skarbu, na lat 99. — Drugi przełożony przez Zachowawcę Pieczęci, dotycze się utłumienia przestępstw rabusiow morskich i oszukaństwa kapitanów morskich. Trzeci przełożony przez Ministra spraw duchównych ściąga się do sposobu uposażenia klasztorów Panien zakonnych i ich zdolności zarobkowey, bąć przez tytuł obciązaiący lub darowizny. Czwarty również przez Zachowcę Pieczęci przełożony; ściąga się do utłumienia

przestępstw rabowania kościołów i przestępstw popełnianych w budowlach kościelnych. W Izbie Deputowanych zebrała się w dniu 4. Stycznia Komissyia do petycyy, dla rozpoznania rozmaitych podanych prośb.

W d. 5. połączyć się miały biora do rozpoznania czterech proiektów do ustaw. 1) Do listy cywilney; 2) do wymiany różnych dóbr narodowych a szczególniey Elisee Bourbon; 3) do Arcybiskupiego pałacu w Rheims i budowy prefekturalney w Bauvais i 4) do wydatków, o których potwierdzenie żądaią miasta Havre i Laval dla powszechnie użytecznych robót.

Niektóre gazety donosiły, iż między innemi ma być Izbom przełożony proiekt do ustaw względem przestępstw woiennych. Dziennik rozpraw prostuie takowy; powinno być: względem przestępstw marynarki.

Na koronacyi, iak mówią, maią być, pierwsi Prezydenci sądów królewskich, Prefektowie, Jenerałowie Porucznicy, Dowódcy dywizyi woyskowych, naczelnicy korpusów, z 25 ludzmi i chorągwią z każdego pułku. Gwardyia królewska da licznieysze oddziały.

Prussy.

Następuiące Uwiadomienie wyszło z Ministeryum Skarbu: »W odwołaniu się do rozporządzenia królewskiego z d. 21. z. m. względem wydawania assygnat kassowych i wykupienia rewersów skarbowych, rewersów talerowych i Saskich biletów kassowych A, uwiadamia się ninieyszem, iż po prowincyiach we wszystkich Rządowych głównych kassach, począwszy od dnia 3 Stycznia t. r. rewersy skarbowe, talerowe i bilety kassowe będą zamieniane na assygnacyie kassowe, i że w tych kassach od dnia tego aż do 1. Marca r. b. Assygnacyie kassowe za wypłacaniem ilości w kurancie, będą mogły być wymienione, przyczem czyni się uwagę, iż podług §. 5. naywyższego gabinetowego rozporządzania, we wszystkich wypłatach do kass publicznych obok assygnat kassowych mogą być użyte rewersy skarbowe, talerowe i bilety kassowe. Tu w Berlinie zamiana rewersów skarbowych talerowych i biletów kassowych za assygnaty kassowe, podług w tey mierze wydanego uwiadomienia przez król. główny zarząd długami Państwa, nastąpi w kontrolli papierów Państwa, i wszystkie tuteysze kassy publiczne wzywa się i onym się zaleca, aby zamianę owych pieniędzy w rewersach skarbowych, talerowych i biletach kassowych w wspomnioney kontroli papierów Państwa w d. 3. Stycznia b. r. uskuteczniły.

Do uwiadomienia głównego zarządu długami Państwa umieszczonego w gazetach, dołączone iest wyobrażenie nowych rewersów kassowych.

Gazety zawieraią także przepisy o taxach pocztowych, wydane przez Króla w d. 18. z. m. i uwiadomienie Rady Stanu z d. 14. z. m. względem przyszłego zarządu kassą oszczędności.

Szwecyia i Norwegiia.

Oto iest istotna treść listu królewskiego do Jeneralney Dyrekcyi ceł, pisanego z d. 29. Listopada, a dotyczącego się nowey organizacyi Zarządu cłowego.

Łącznie z przełożeniem Stanów, kazaliśmy sobie przedstawić różne zdania Komisarzy w roku zeszłym uczynione, a dotyczące organizacyi zarządu cłowego przez Stany Państwa iako też i na Seymie z roku 1818 żądaney i rozważywszy to, co Stany iako wspomnieni Komisarze w tey sprawie przywiedły i przełożyły, i przychylaiąc się do ponowionego wniosku Stanów Państwa względem odmienienia wyższego zarządu cłowego, rozkazuiemy ninieyszym, aby teraźnieysza Jeneralna Dyrekcyia ceł z pierwszym następuiącego miesiąca Stycznia ustała, i takowa zostawała pod zarządem Jeneralnego Dyrektora ceł, równego w stopniu Jenerałowi Majorowi, z płacą 6000 talerów i 1000 talerów stołowego, z dochodów cłowych, atoli bez prawa do wyższey pensyi (w razie uwolnienia go od służby lub gdyby urząd ten zgodnie z rozporządzeniami znieść wypadło) iak takowa istnieię dla Starosty na prowincyi.

Rossyia.

Od d. 20. do 21. był znowu straszny orkan w Libawie ciągniący z południowo-wschodniey strony. Zniszczył on wielką część warowni i zerwał zupełnie powierzchnią części tam zewnętrznych portu. Nurtu rzeki nic nienaruszył. Dwa okręty oderwane od brzegu były w niebezpieczeństwie, żadney atoli znaczney szkody nie poniosły. W Rydze, gdzie w tym dniu była burza ze strony zachodnio-połnocno-zachodniey, o godzinie 3ciey gdy woda naywyżey się podniosła od strony twierdzy Dunamünde, pozatykano na domach chorągiewki na znak ratunku; iuż woda wzięła była mały domek i poniosła go w górę, a nikt nie ważył się dać pomocy wołaiącym o ratunek, aż dopiero będący tamże na zimowych leżach flis Henryk Sątów (który w d. 18. z maytkami dał pomoc okrętowi Gay) wraz z pięcioma młodemi maytkami i iedenastoma mieszkańcami, dwunastu ludzi uratował.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Rozmaitości Numer 4.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.